

Seat No.

Set A

B.Com. (Part-II) (Semester-IV) (CBCS)

Examination March/April - 2024

College Name – Kamala College, Kolhapur

Subject Name – ENVIRONMENTAL STUDIES (Compulsory)

Subject Code – 73528

Total Marks: 70

Day and Date: Friday, 26/04/2024

Period: 3 hrs

Time: 08.00 am to 11.00 am

Pages: 03

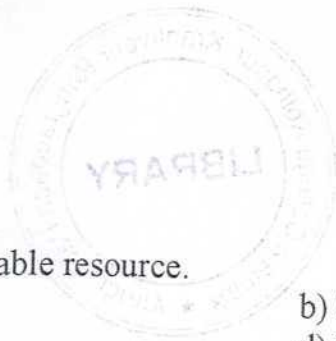
Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Select correct answer from the given alternatives.

[10]

- i) When is the World Environment Day celebrates?
a) 16 September
b) 5 June
c) 14 November
d) 21 March
- ii) Percentage of water on the earth in ocean is
a) 95%
b) 85 %
c) 97.2%
d) 65%
- iii) In food chain plants act as-
a) consumers
b) Producers
c) Decomposers
d) None of the above
- iv) Following gas is responsible for global warming.
a) Oxygen
b) Chlorine
c) Carbon dioxide
d) Sulphur dioxide
- v) Water Pollution (Prevention and Control) Act in India was enacted in the year.
a) 1981
b) 1974
c) 1985
d) 1970
- vi) Following type of ecological pyramid always upright.
a) Pyramid of number
b) Pyramid of biomass
c) Pyramid of energy
d) None of the above

vii) Following is renewable resource.

- a) Natural gas
- b) Sunlight
- c) Coal
- d) Petroleum

viii) The disposing method for biomedical waste is

- a) Incineration
- b) Vermicomposting
- c) Land filling
- d) None of the above

ix) Decibel is used to measurement of-

- a) Radiation
- b) Noise
- c) Cyclones
- d) Floods

x) Primary source of energy in nature is-

- a) Plants
- b) Sun
- c) Wind
- d) Moon

Q.2 Answer any three of the following:

[15]

- a) Discuss causes and effects of Ozone depletion.
- b) Explain causes of deforestation.
- c) Give effects of radiation.
- d) Explain value of biodiversity.
- e) Define food chain and explain types of food chain.

Q.3 Write short notes on any three of the following.

[15]

- a) Mining
- b) Solar energy
- c) Human right
- d) Marine pollution
- e) Environmental Ethics

Q.4) Define Environment and explain scope and importance of environmental studies.

[10]

OR

What are natural resources? Give the type of natural resources. Discuss water as a natural resource.

[10]

Q.5) Give salient feature of Air (Prevention and control of pollution) Act in India.

OR

Define marine pollution. Explain the causes, effects, and control measures of marine pollution.

Q.6) What are natural disasters? Discuss disaster management in relation to flood. [10]

OR

What are the steps taken for water conservation and discuss rain water harvesting techniques?

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न लिहणे गरजेचे आहे .
२) प्रश्नांच्या उजवीकडील संख्या पूर्ण गुण दर्शवितात .

प्र.१) खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा.

[10]

- i) जागतिक पर्यावरण दिवस कधी साजरा केला जातो ..
अ) १६ सप्टेंबर
ब) ५ जून
क) १४ नोव्हेंबर
ड) २१ मार्च
- ii) पृथ्वीवरती समुद्राचे पाणी किती टक्के आहे?
अ) ९५ %
ब) ८५ %
क) ९७.२%
ड) ६५ %
- iii) अन्नसाखळी मध्ये वनस्पतींचे कार्य हे होय ?
अ) भक्षक
ब) उत्पादक
क) विघटक
ड) यापैकी नाही
- iv) जागतिक तापमान वाढीसाठी कारणीभूत कोणता वायू आहे .
अ) ऑक्सिजन
ब) क्लोरीन
क) कार्बन डायऑक्साइड
ड) सल्फर डायऑक्साइड
- v) भारतात जल प्रदूषण (नियंत्रण व प्रतिबंध) कायदा कोणत्या साली संमत झाला.
अ) १९८१
ब) १९७४
क) १९८५
ड) १९७०
- vi) खालीलपैकी कोणता प्रकारचा मनोरा नेहमी सरळ असतो.
अ) जीवसंख्येचा मनोरा
ब) जैववस्तुमानाचा मनोरा
क) ऊर्जेचा मनोरा
ड) वरीलपैकी नाही
- vii) खालील पैकी कोणते संसाधन पुनर्निर्मितिक्रम संसाधन आहे.
अ) नैसर्गिक वायू
ब) सूर्यप्रकाश
क) कोळसा
ड) पेट्रोलियम
- viii) जैविक वैद्यकीय कचऱ्याची विल्हेवाट लावण्यासाठी कोणती प्रक्रिया केली जाते?
अ) भस्मीकरण
ब) गांडूळखत
क) जमीन भरण
ड) यापैकी नाही
- ix) डेसिबल एककामधे काय मोजतात.
अ) किरणोत्सव,
ब) ध्वनी
क) वादळे
ड) पूर

x) निसर्गातील प्राथमिक ऊर्जास्रोत कोणता ?

अ) वनस्पती

क) वारा

ब) सूर्य

ड) चंद्र

प्र.२) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

[15]

अ) ओझोन च्या क्षयाची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.

ब) जंगलतोडीची कारणे स्पष्ट करा.

क) किरणोत्साराचे परिणाम स्पष्ट करा.

ड) जैवविविधतेची मूल्ये स्पष्ट करा.

इ) अन्नसाखळीची व्याख्या सांगून त्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.३) खालीलपैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा.

[15]

अ) खाणकाम

ब) सौर ऊर्जा

क) मानवी हक्क

ड) सागरी प्रदूषण

इ) पर्यावरण नीती

प्र.४) पर्यावरणाची व्याख्या सांगून, पर्यावरणाची व्याप्ती आणि महत्व यावर चर्चा करा.

[10]

किंवा

नैसर्गिक संसाधनांची व्याख्या सांगा, नैसर्गिक संसाधनांचे प्रकार स्पष्ट करा. जल संसाधन चर्चा करा.

प्र.५) भारताच्या हवा (प्रतिबंध व प्रदूषण नियंत्रण) कायद्यातील प्रमुख तरतुदी सांगा.

[10]

किंवा

सागरी प्रदूषण म्हणजे काय सांगून, सागरी प्रदूषणाचे स्रोत, परिणाम आणि उपाय स्पष्ट करा.

प्र.६) नैसर्गिक आपत्ती म्हणजे काय ? पूर परिस्थितील आपत्ती व्यस्थापन स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

जलसंवर्धनाचे उपाय कोणते ? पावसाच्या पाण्याचे संकलन यावर चर्चा करा.
